

Kesolim

Každý den někoho potkáš, někoho, kdo tě obdaruje úsměvem, dobrým slovem nebo moudrou službou. Každý den potkáš někoho, koho i ty můžeš obdarovat. Je dobré pamatovat si takové chvíle. Je dobré vzpomenout si na ně třeba v okamžiku, kdy něco ztrácíš.

Asi před pěti lety jsem se zúčastnila zájezdu křesťanů se zrakovým postižením do Litomyšle. Neměla jsem průvodce. Paní ředitelka Střediska zrakově postižených, které tuto akci pořádalo, mě ale ujistila, že u autobusu na mne určitě někdo počká. A počkal. Byl to Kesolim. Že vám tohle jméno připadá jako křížovkářská hádanka pohádkové bytosti na sedm? Neplette se. Jde jen o pseudonym osoby nebo spíš osobnosti, která se jen maličko vymyká z průměru. Sami poznáte, že se nemýlím. Na naši schůzku (s cílem o sobě říct co nejméně) přišel se zajímavým světlým melírem na dlouhých vlasech. Zamžourala jsem a moje první otázka zněla: "Nemáte něco s vlasama?" Zasmál se takříkajíc po werichovsku a hlubokým hlasem s rozvážnou dikcí mi sdělil: "Ano, už je nemám tak zelené jako před nedávnem. A to jsem měl i fialové vousy (rozuměj plnovous)." Takový je Kesolim. Ale jistá výstřednost jeho zjevu by neměla být zavádějící. Být zjevně výstřední nemusí znamenat pokaždé nějakou duševní výchylku. Anebo ano?

Vím o vás, pane Výstředníku, že váš život není šedý a nudný. Setkáváte se se spoustou lidí, kteří buď nevidí vůbec, nebo vidí jen trochu. Jaký vítr vás přivál do společenství těchto osob? "Za všechno asi může akordeon," zamýšlí se. "Jako dítě jsem se učil hře na tento nástroj v tehdejší lidošce. A protože jsem se podle mínění starších autorit k ničemu jinému nehodil, rozhodl jsem se hru na akordeon vystudovat. Jenže potíží byla v tom, že jsem hrál na akordeon se standardními basy, a ten se studoval jen v Ostravě nebo na Deylově konzervatoři. Deylák byl samozřejmě blíž."

Vy ale vidíte docela dobře, pokud vím. Udělali pro vás nějakou výjimku?

"Tenkrát byly tak šalamounské předpisy, že jsem je mohl splnit. Měl jsem omezený výběr povolání kvůli špatným kyčlím a vzhledem k tomu, že oční lékař neměl námitky, tak mě vzali. Vypadá to absurdně, ale taková byla doba," rozumuje Kesolim tak trochu se zpětnou platností.

Neprožíval jste nějaké pochybnosti, když jste se znenadání ocitl

mezi vrstevníky s těžkým zrakovým postižením?

"Ale vůbec ne. Na konzervatoř mě připravovala těžce slabozraká studentka, takže nějakou představu jsem měl. Musel jsem ale zredukovat poněkud romantická očekávání způsobená filmem "Sólo pro píseň trubky", který tehdy běžel. Překvapující realitou bylo, že jsem takříkajíc spadl do prostředí nabitého černým slepeckým humorem. Adaptace byla rychlá a účinná.

V dětství jsem moc kamarádů neměl, byl jsem spíš taková uzavřená nátura. Trochu méně rozpohybovaný než moji předešní spolužáci, řekl bych. Fyzicky jsem moc nevydržel, možná kvůli tomu mě nelákala kopaná nebo jiné podobné šílenosti, ve kterých si kluci mého věku libovali. Rád jsem četl, hrál na akordeon, a to mi do té doby stačilo. Jenže na konzervatoři byla spousta zajímavých lidí, zajímavých předmětů a taky hodně srandy."

Co myslíte těmi zajímavými předměty?

"Tak třeba - nadchnul jsem se pro Braillovo písmo. Nejdřív jsem se naučil číst a psát texty, což se mi znamenitě hodilo na taháky. Nikdo z vyučujících nepředpokládal, že viďoch bude mít pod lavicí tahák v Braillu. Jenže nakonec jsem byl odhalen, a tak jsem toho radši nechal."

Chcete říct, že jste četl rukama? ptám se nevěřícně.

"To nás učil profesor Budín v předmětu nazvaném notopis; nejprve text, potom i noty. Toho jsem později využil, když jsem přepisoval noty pro spolužáky i pro Macanovu knihovnu, což byla vítaná brigáda."

Někdy se stává, že přátelství navázaná ve studentských dobách přetrvávají věky. Je to i váš případ?

"Už v prvním ročníku jsme se velmi sblížili s Karlem Juráněm, který mě jako snad první člověk v životě učil muziku opravdu poslouchat, rozumět jí. To spočívalo především v tom, že vybíral desky, které měl rád. Ty desky jsme si pouštěli, povídali si o nich, a tak jsem získal velmi kladný vztah k rocku i baroku. Také jsme spolu často a rádi improvizovali, vymýšleli všelijaké veselosti pro pobavení; s muzikou se fakt dá dělat humor. Karel mi zprostředkoval hlavně českou a slovenskou muziku. Karel ale patří k lidem, s nimiž nás čas rozdělil. Přešel na ladičskou školu, vrátil se do svého rodiště a mně po něm zůstala dost vyhraněná láska k rocku (zejména artrocku 70.let). To mu do smrti nezapomenu!

K neméně důležitým spolužákům patří Lída Kopecká, Jirka Červený, Zbyšek Janusz, Jarmila Bulínová či moje pozdější kmotra Míša Šopíková. Se spolužákem Ivem Plhákem se dodnes setkávám v evangelickém sboru. Díky nim jsem se začal v šestnácti zajímat o křesťanství, v sedmnácti jsem uvěřil a v osmnácti jsem se

nechal pokřtít. Křesťanská víra se stala základním kamenem nejen mého života, ale později i bráchy, který je teď mým farářem a já jeho varhaníkem. Zkrátka nezůstali ani naši rodiče, pilně s námi docházejí do Českobratrské církve."

K osobám zrakově postiženým a vašemu srdci blízkým patří i Martin Rous. Čím ten si zasloužil vaši pozornost?

"Víte, já měl melancholickou až chmurnou pubertu. Nedá se říct, že by tenhle stav měl nějakou speciální příčinu, tak jsem se prostě prožíval. A v té době sedával na chodbě konzervatoře Martin Rous, hrál na kytaru a zpíval svoje vlastní písničky - byl to ten nejčernější humor, s jakým jsem se setkal, navíc v hudební formě. Děsivá slova, nezvyklá melodie, osobitá interpretace - a při tom všem úžasná sranda; balzám pro dušičku puberťáka. Tak jsme se skamarádili a brzy jsme začali společně produkovat různé říkačky a spoustu dadaistických veselostí vůbec.

Stejně jako Karel Juráň obohatil i Martin mé hudební obzory - především zahraničními kapelami, ale i tvorbou úžasného Deža Ursínyho, který zpíval texty Ivana Štrpky; nevdá, že se ty texty většinou vůbec nerýmují, ta muzika se jakoby rýmuje za ně," nadšeně popisuje Kesolím.

"Martin byl, stejně jako já, z Prahy, a tak jsme svůj nehledaný talent mohli vzájemně rozvíjet i v dospělosti. A už nám to zůstalo, třebaže na veřejnosti spolu nikdy nevystupujeme. On si dělá svou muziku a já zase svou. To, co děláme společně, to je jen naše taková soukromá zábava."

Po odchodu z konzervatoře se Kesolím rozhodl stát se učitelem hudby. Občas se mu to dařilo, zejména v individuální práci se žákem. Kamenem úrazu ale byla hudební nauka, která se vyučuje hromadně, tedy ve třídě s dvaceti rozjivenými puberťáky. Kesolím není ten typ, který by dokázal zařvat a třída by pokorně ztichla a věnovala se hudebním vědám. Kesolím prostě řvát nedokáže, i když hlas by na to měl. Dokáže se usmívat, být přátelský a neautoritativní. Po roce odešel a nadále se věnoval pouze vyučování klavíru.

Organizační změny vás nakonec z pozice učitele vyloučily. Co jste dělal potom?

"Ještě jako učitel na hudebce jsem byl zároveň studentem teologie, dokud jsem nezjistil, že těch cizích jazyků, mrtvých i živých, je na mě moc. Dělal jsem pak všechno možné, vyráběl hamburgery, pak jsem skenoval pojistné smlouvy, prodával párky na Hlaváku. Asi týden jsem doplňoval zboží do regálů v Kauflandu. Ne snad, že by to bylo fyzicky náročné; utrpení spočívalo v tom, že jsem od rána do večera musel poslouchat stále ty samé koledy, několikrát každý den. Nemusel jsem ani koukat na hodinky, směnu jsem měřil počtem přetrpěných Ježíšku, panáčku. Bylo to horší než

necvičící žák na ZUŠce, u kterého každou hodinu slyšíte ty samé chyby."

K vašim životním peripetiím patří i to, že jste onemocněl leukémií. Jak to zvládali vaši přátelé, vaše rodina?

"Všichni byli dost nervózní z toho, že nejsem nervózní. Padla i otázka, jestli si uvědomuju, co znamená leukémie. Já si to uvědomoval, ale říkal jsem - jsou horší věci než umřít. A já koneckonců vím, kam jdu. A pak jsem se uzdravil. Pak jsem byl v invalidním důchodu. Pak jsem hledal práci. A pak v našem evangelickém sboru visel inzerát, že Středisko pro zrakově postižené naší Diakonie přijme "operátora informačních a komunikačních technologií" (pěkný název, směje se), "a tím se vlastně uzavřel ten okruh, který jsem absolvoval od vstupu na Deylovu konzervatoř až sem. To, že jsem se mohl stát pracovníkem v informatice, způsobil nepřímo bývalý spolužák Honza Tomašík. On je sice také původním zaměřením muzikant, přesněji učitel hry na kytaru, ale hodně se v informatice vypracoval a o počítačích toho ví opravdu hodně; a já toho vím dost právě i od něj."

Stal jste se učitelem hudby, sborovým pěvcem, skladatelem, kostelním varhaníkem, autorem milých dadaistických textů, průvodcem nevidomých, "chůvou" na dětských táborech, sazečem, informatikem. Vaše aktivity by dokázaly zaplnit volný čas několika lidí. Snad všechno, co děláte, má bezprostřední návaznost na váš pospolitý život se zrakově postiženými. Jinými slovy - osoby zrakově znevýhodněné se vám postaraly o náplň celého vašeho dosavadního života.

"Dá se to tak říct," souhlasí spokojeně Kesolim. "A všechno včetně mého současného zaměstnání, mě nesmírně baví. To, co dělám, je tvůrčí, zajímavé a prospěšné. A přitom mi ještě zbývá čas na koníčky."

Co vás teď aktuálně nejvíc pohání? ptám se trochu přidrže.

"Ále, před šesti lety jsem napsal první a třetí větu sonáty pro flétnu a klavír. Neustále se snažím přinutit se dopsat tu druhou... už mám osm taktů, heč!"

V Kesolimově životě zanechali zrakově postižení lidé nezapomenutelnou stopu. Může tomu být i naopak. Nevěříte? Tak si přečtěte třeba tuhle básničku, jednu z těch, které mi autor osobně zarecitoval:

Padá voda na husičku/ a husička na vodičku/ Padá husa do vodičky/ na tváři má čtyři flíčky./ Jeden flíček na myšlení/ druhý flíček na nic není/ třetí flíček na emoce/ užije ho třikrát v roce.

Bez dalšího komentáře

Delicie Nerková Zora 2011